



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 173 din 19.02.2020

Dosar nr: 578/ 2018

Petiția nr: 5.104/ 20.08.2018

Petent:

Reclamat: Președintele Consiliului Județean Arad, Iustin Marinel Arghir Cioanca

Obiect: refuz acces cursuri de formare profesională, încălcarea dreptului la activitatea de formare și perfecționare profesională

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele și sediul părții reclamate/martorilor

2.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Prin adresa nr. 5.104 din data de 20.08.2018, petentul sesizează Consiliul cu privire la faptul că i-a fost refuzat abuziv accesul la cursurile de formare și perfecționare profesională și i-a fost încălcat dreptul la activitatea de formare profesională statuată de Statutul aleșilor locali conform art. 41, alin (1) din Statut și art. 51 din Legea nr. 393/2004 coroborat cu art. 1 și 2 din OG nr. 137/2007, R1 cu modificările și completările ulterioare.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, R1 cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa nr.5.104/20.09.2018 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 5.789/20.09.2018 a fost citată partea reclamată (filele 11 - 12 la dosar).

6. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

7. Prin adresa nr. 5.104/ 20.08.2018, petentul sesizează Consiliul cu privire la faptul că are suspiciuni legate de acțiuni ce au la bază discriminarea realizată de către Președintele Consiliului Județean Arad, care, în raport cu ceilalți consilieri județeni, nu i-a permis petentului participarea la cursurile de pregătire, formare și perfecționare profesională aprobate pentru mandatul 2016-2020, petentul considerând că accesul la cursuri i-a fost refuzat abuziv (filele 1 – 10 la dosar).

8. În fapt, cursurile de pregătire, formare și perfecționare profesională au fost aprobate prin hotărârea Consiliului Județean Arad nr. 17/31.01.2017, pentru mandatul 2017-2020 (fila 4 la dosar).

9. Petentul a solicitat, în data de 30.07.2018, participarea la cursul cu denumirea „*Comunicarea în administrația publică. Concepte, metode și instrumente eficiente de lucru*”, curs organizat în perioada 12-19.08.2018. De asemenea, având în vedere derularea procedurilor necesare în vederea participării la curs împreună cu necesitatea obținerii aprobării, petentul a solicitat răspunsul instituției privind înscrierea și participarea la cursul de formare profesională, precum și motivul neaprobării cererii până la data prezentă, prin adresa înaintată către Consiliul Județean Arad și înregistrată cu nr. 14.976/ 03.08.2018 (fila 8 la dosar).

10. Președintele Consiliului Județean Arad a comunicat petentului, prin adresa nr. 15.159/07.08.2018, faptul că cererea de participare la curs nu a fost aprobată deoarece petentul se încadrează în prevederile art. 41, alin (2) și (3) din Legea nr. 393/2004, cu modificările și completările ulterioare, actualizată (fila 10 la dosar).

11. În petiție se menționează faptul că petentul nu se află la primul mandat de consilier județean și acestuia nu îi sunt aplicabile prevederile prevăzute în adresa menționată la pct. 10 de mai sus. Petentul susține că se pot dovedi situațiile altor colegi consilieri județeni, care nu se aflau la primul mandat și căroră le-a fost aprobată participarea la cursurile de pregătire profesională, în speță fiind aplicabile prevederile art. 41, alin (1) din Legea nr. 393/2004, cu modificările și completările ulterioare, actualizată.

12. Petentul consideră că este singurul consilier județean căruia i s-a refuzat accesul la cursurile de perfecționare profesională deși participarea la aceste cursuri a fost aprobată prin hotărârea Consiliului Județean Arad, refuz ce este abuziv, iar prin acest refuz i-a fost încălcat dreptul la activitatea de formare profesională statuată de Statutul aleșilor locali (conform art. 41, alin 1 din Statut), precum și de legislația legală în vigoare, în domeniu, respectiv art. 51 din Legea nr. 393/2004 care prevede datoria alesului local de a se perfecționa, coroborat cu art.1 și 2 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, R1.

13. La dosar au fost depuse înscrisuri în susținerea celor declarate de către petent (filele 1 - 10 și 69- 220 la dosar).

14. În concluziile scrise transmise de petent la data de 23.11.2018 (filele 79-85), acesta contestă toate susținerile și argumentele de fapt și de drept ale părții reclamante arătând faptul că:

a) a fost discriminat în ceea ce privește dreptul la educație și la pregătire profesională în raport cu alte persoane aflate în situații comparabile, respectiv consilierii județeni care nu se află la primul mandat, la fel ca și petentul;

b) criteriul de discriminare este cel profesional, petentul fiind discriminat pe criterii profesionale față de ceilalți consilieri județeni;

c) interzicerea accesului la cursurile de formare și pregătire profesională a avut loc pentru că se dorea eliminarea petentului din funcția de director executiv al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor Județul Arad;

d) a fost supus unei serii de acțiuni de discriminare, hărțuire și intimidare dată fiind și calitatea acestuia de avertizor de integritate;

e) în speță este vorba și despre o răzbunare pe care partea reclamată a ales să o facă împotriva petentului având ca efect restrângerea drepturilor acestuia în calitate de ales local, respectiv împiedicarea/ blocarea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la educație și la pregătire profesională, drept garantat și de OG nr.137/2000, R1 cu modificările și completările ulterioare. În context, se arată și câteva dintre acțiunile realizate de partea reclamată împotriva petentului (fila 82);

f) există un număr de două procese aflate pe rolul instanței de judecată, respectiv: contestarea sancționării petentului fără o cercetare prealabilă – proces aflat pe rolul Curții de Apel Timișoara și situația desfacerii contractului de muncă începând cu data de 20.08.2018 – proces aflat pe rolul Tribunalului Arad.

15. La dosar au fost depuse înscrisuri în susținerea concluziilor scrise de către petent, înscrisuri ce conțin atât corespondența cu Consiliul Județean Arad cât și articole din presă apărute în campania privind situația de criză a deșeurilor din județul Arad (filele 69-77 și filele 86-130).

Susținerile părții reclamate

Consiliul Județean Arad, prin președinte în funcție

16. Prin adresa nr. 18.669/01.10.2018 (filele 13-65 la dosar) partea reclamată depune Note scrise prin care se arată următoarele:

a) petentul se afla la al 4-lea mandat de consilier județean (mandate deținute în perioada 2004-2008, 2008-2012, 2012 -2016 și, respectiv 2016-2020) iar în două dintre mandate a deținut funcția de vicepreședinte al Consiliului Județean Arad și a îndeplinit temporar, inclusiv atribuțiile președintelui Consiliului Județean Arad (în mandatul 2012-2016). Conform dispozițiilor art. 41, alin (3) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, sunt exceptați de la prevederile alin. (2) aleșii locali care au deținut anterior un alt mandat de consilier local, consilier județean, președinte al consiliului județean, primar sau au exercitat funcția de prefect, au fost funcționari publici, au deținut un mandat de parlamentar sau au studii economice, juridice sau administrative;

b) cursul la care petentul a solicitat să participe reprezintă un program de perfecționare destinat formării profesionale a funcționarilor publici și a personalului contractual din administrația publică, curs ce poate fi considerat ca și stadiu al formării, care constă în acumularea cunostințelor referitoare la profesia de bază având în vedere un rezultat concretizat într-o meserie cu o anumită utilitate; petentul nu deține niciuna dintre calitățile necesare (funcționar public sau personal contractual în cadrul administrației publice) pentru participarea la cursul indicat în programul de perfecționare;

c) în perioada 12-19.08.2018 petentul a deținut funcția de director executiv al aparatului tehnic constituit în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor Județul Arad și nu a făcut dovada că a fost programat în concediu de odihnă în

condițiile prevăzute de Codul Muncii, motiv pentru care nu i-a fost aprobată cererea pentru efectuarea concediului de odihnă;

d) în aceeași perioadă, petentul se afla în desfășurarea procesului de cercetare prealabilă, persoana ce urma să efectueze cercetarea disciplinară prealabilă fiind desemnată prin Decizia nr. 1/ 08.06.2018 a Consiliului director al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor Județului Arad;

e) la data de 24.04.2018, în zona I a județului Arad a început activitatea de colectare și transport a deșeurilor menajere de către operatorul economic căruia i-a fost delegat acest serviciu iar, printre atribuțiile aparatului tehnic constituit în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor Județului Arad se afla inclusiv monitorizarea și controlul operatorului economic și a activității acestuia. Această activitate de monitorizare, precum și faptul că situația a scăpat de sub control în ceea ce privește cantitățile enorme de deșeuri menajere, (ducând inclusiv la autosesizarea Ministerului Mediului și la obligativitatea luării unor măsuri legale) a dus la necesitatea prezenței la serviciu a petentului.

17. În fond, partea reclamată susține ca în cauză nu există niciun fel de discriminare în raport de obiectul și prevederile OG nr. 137/2000 în sensul că, consilierii județeni chiar dacă sunt aleși în aceleași condiții (vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat), aceasta nu se poate raporta la luarea în considerare a criteriilor de discriminare atâta timp cât prevederile art. 41, alin. (2) și (3) din Legea nr. 393/2004 stabilesc un tratament juridic diferențiat cu privire la obligația de a participa la cel puțin un curs de pregătire în domeniul administrației publice locale, în funcție și de alte criterii cum sunt numărul de mandate sau specialitatea studiilor absolvite (fila 17 la dosar).

18. Prin adresa nr. 19.340/08.10.2018, partea reclamată a depus completări la notele scrise prin care face următoarele mențiuni:

a) în anul 2018, din totalul de 33 de consilieri județeni ai Județului Arad, doar un număr de 18 consilieri județeni au participat la cursul de pregătire, formare și perfecționare profesională, ceea ce reprezintă un procent de 54,54% din totalul consilierilor județeni aflați în funcție;

b) în anul 2017 petentul a participat la programul de perfecționare profesională „Sistem de control intern managerial”, aflându-se printre cei 12 consilieri județeni (din totalul de 33 de consilieri județeni ai Județului Arad) care au participat la cursuri de pregătire, formare și perfecționare profesională (filele 13-14 la dosar).

19. La dosar au fost depuse mai multe înscrisuri de către partea reclamată, în susținerea celor declarate și menționate în Notele scrise și în completările la acestea, respectiv: Nota de constatare încheiată la data de 10.05.2018 de Comisariatul General al Gărzii Naționale de Mediu (Ministerul Mediului), proces verbal de constatare și sancționare a contravenției, articole din presă privind situația cu care s-a confruntat județul Arad în ceea ce privește cantitățile de deșeuri menajere (filele 13- 23 și 31-68 la dosar).

20. De asemenea, la dosar s-a depus și informarea Consiliului Județean Arad privind participarea consilierilor județeni la cursuri de perfecționare, precum și grila și oferta programelor de perfecționare profesională pentru perioada iunie-septembrie 2018 (fila 15 și filele 24 - 30).

V. Motivele de fapt și de drept

21. Potrivit art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000 *“prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie*

socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Astfel se poate considera discriminare:

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

22. Analizând faptele reținute în petiție, Colegiul Director se raportează la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

23. În hotărârea dată în cazul Thlimmenos împotriva Greciei din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”. În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

24. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de către petent, și anume refuzul privind accesul la un curs de perfecționare profesională, legat de acțiuni ce au la bază discriminarea realizată de către Președintele Consiliului Județean Arad, care, în raport cu ceilalți consilieri județeni, nu i-a permis petentului participarea la cursurile de pregătire, formare și perfecționare profesională aprobate pentru mandatul 2016-2020, precum și aspecte ce țin de înscrierea petentului la acest curs, se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare.

25. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) existența unui **tratament diferențiat** a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui **criteriu** de discriminare conform. art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, R1, cu modificările și completările ulterioare;

c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

26. Reținând, în coroborare cu aceste aspecte, definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin.1 din OG nr.137/2000, R1 cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din OG nr. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în **situații comparabile** dar care sunt tratate în **mod diferit** datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

27. În speță, Colegiul director ia act de susținerile petentului conform cărora acesta se consideră discriminat în ceea ce privește dreptul la educație și la pregătire profesională în raport cu alți consilieri județeni, fiind supus unei serii de acțiuni de discriminare, hărțuire și intimidare dată fiind calitatea acestuia de avertizor de integritate, acțiunile părții reclamante având ca efect restrângerea drepturilor acestuia în calitate de ales local, respectiv împiedicarea/ blocarea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la educație și la pregătire profesională, Colegiul director urmând a reține că situația **nu este comparabilă față de persoanele care nu se expun** în astfel de ipostaze. Este normal ca o persoană care este consilier județean să participe la cursuri de pregătire profesională, însă programul de perfecționare trebuie să fie destinat profesiei de bază, persoana participantă să dețină calitățile profesionale necesare pentru participarea la cursul indicat în programul de perfecționare, iar acumularea cunoștințelor să aibă un rezultat concretizat într-o meserie cu o anumită utilitate. De asemenea, în calitatea sa de consilier județean, persoana trebuie să respecte prevederile regulamentelor de serviciu și să îndeplinească dispozițiile legale ale șefilor ierarhici privind activitatea sa profesională, să își consacre activitatea profesională îndeplinirii cu competență, integritate, corectitudine și conștiinciozitate a îndatoririlor specifice de serviciu prevăzute de lege și să respecte normele de conduită profesională și civică.

28. Conform art 2 alin. 5 din OG nr. 137/2000, “constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie efavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”

Conform art. 5 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, „Diferența de tratament bazată pe o caracteristică legată de criteriile prevăzute la art. 2 alin. (1) nu constituie discriminare atunci când, în temeiul naturii activităților ocupaționale sau al contextului în care acestea se desfășoară, o asemenea caracteristică reprezintă o cerință profesională reală și determinantă, cu condiția ca obiectivul să

fie legitim și cerința proporțională.”

29. Cu privire la refuzul privind înscrierea și participarea petentului la cursul de perfecționare profesională Colegiul director este de opinie că nu poate fi pusă în discuție o situație comparabilă între petent și persoanele care au participat la acest curs atâta timp cât prevederile art. 41, alin. (2) și (3) din Legea nr. 393/2004 stabilesc un tratament juridic diferențiat cu privire la obligația de a participa la cel puțin un curs de pregătire în domeniul administrației publice locale, în funcție și de alte criterii cum sunt numărul de mandate sau specialitatea studiilor absolvite. Colegiul director a reținut din documentele existente la dosarul cauzei, că, în atare condiții, refuzul părții reclamate Consiliul Județean Arad privind participarea la cursul de pregătire profesională menționat de petent nu poate fi considerat ca fiind o discriminare a acestuia. Colegiul director este de opinie că nu există legătură de cauzalitate între criteriul invocat, respectiv discriminarea pe criterii profesionale și faptă (refuzul participării la cursul de pregătire profesională), motivat de faptul că la aprobarea listei cu participanții la cursul de perfecționare profesională s-a avut în vedere respectarea legislației în vigoare, în domeniu.

30. Cursul la care petentul a solicitat să participe reprezintă un program de perfecționare destinat formării profesionale a funcționarilor publici și a personalului contractual din administrația publică, curs ce poate fi considerat ca și stadiu al formării, care constă în acumularea cunostințelor referitoare la profesia de bază având în vedere un rezultat concretizat într-o meserie cu o anumită utilitate, petentul nu deține niciuna dintre calitățile necesare (funcționar public sau personal contractual în cadrul administrației publice) pentru participarea la cursul indicat în programul de perfecționare.

31. Din analiza obiectului petiției raportat la îndeplinirea elementelor constitutive ale faptei de discriminare, Colegiul director reține că, în speță, acestea nu se întrunesc, nefiind vorba de situații comparabile. De asemenea, Colegiul nu poate reține o legătură de cauzalitate între presupusul criteriu invocat, respectiv cel politic și presupusul refuz la programul de perfecționare invocat prin petiție, ținând cont și de faptul că petentul a beneficiat în anii anteriori de cursuri de perfecționare, la momentul la care se face referire programul de perfecționare era destinat strict funcționarilor publici și personalului contractual, categorie din care petentul nu face parte.

32. Prin urmare, Colegiul director decide faptul că, în cazurile semnalate de către petent, nu s-a săvârșit o faptă de discriminare, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu sunt fapte de discriminare potrivit prevederilor OG nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (lipsă legătură de cauzalitate între criteriul invocat și fapta reclamată, nu sunt situații comparabile);

2. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – membru

SANDU VERONICA TATIANA – membru

DINCĂ ILIE – membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – membru

HALLER ISTVÁN – membru

LAZĂR MARIA - membru

POPA CLAUDIA SORINA – membru

Motivat/redactat: P.C.S./F.L

Data: 05.03.2020

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.